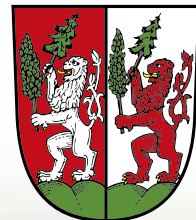

Bělohradské listy

Vydáno 26. 9. 2014 • Ročník XIV • Cena 16 Kč

5 / 2014

Objektivem Bělohradských listů

BĚLOHRADSKÉ LISTY

Časopis Bělohradu a okolí 05/2014

- 2 OBJEKTIVEM
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**
- 3 FEJTON**
(LADISLAV STUHLÍK)
- 4 ZEPTALI JSME SE ZA VÁS**
- 5 STAROSTA ODPOVÍDÁ
ZM INFORMUJE**
- 6 BĚLOHRAD KVETOUČÍ**
- 7 NORA KORDÍKOVÁ
- MISTRYNĚ SVĚTA**
(LADISLAV STUHLÍK)
- 8 FESTIVAL POD HŮROU
DOSPĚL K OBČANCE**
(PAVEL YANKEE MATĚJKA)
- 9 PODKRKONOŠSKÝ MARATON
HORSKÝCH KOL**
(KAROLINA BERGEROVÁ)
- 10-11 VAŠE, ČTENÁŘSKÁ PARKETA**
- 12-13 SKAUTSKÝ TÁBOR 2014
„U KOREJŠE“**
(JITKA BŘESKÁ)
- 14-15 STARÉ RODY BĚLOHRADSKA
- ROD S PŘIJÍMÁNÍM HRNČÍŘ**
(JOSEF ŠPŮR)
- 16-17 BĚLOHRAĐÁCI U VOŠMENDY**
(EDUARD ČELIŠ)
- 18 Z DOPISŮ ČTENÁŘŮ**
- 19 UDÁLOSTI – ZAJÍMAVOSTI**
- 20-21 PETR FIŠAR
- VŮNĚ BENZINU**
(PAVEL ŠUBR)
- 22-23 MALÍŘI V BĚLOHRAĐĚ
MARTIN RAIN**
(EDUARD ČELIŠ)

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE

STRANA 1
LIBOR KRMAŠEK
OSLAVA VÍTĚZSTVÍ

STRANA 24
LADISLAV STUHLÍK
ZÁTIŠÍ PARDOUBKU

DALŠÍ ČÍSLO
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 21. 11. 2014

Bělohradské listy

Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor),
Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová,
Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef ŠpŮr, Ing. Pavel Šubr.

Povoleno MK ČR pod č. E 10901

Adresa: **Město Lázně Bělohrad**
Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Grafika, sazba a tisk:

Tiskárna ARPA, Kotkova 792, Dvůr Králové nad Labem

HOUBOVÝ ČAS

Byl jsem na pouti v Pecce, je to Bartolomějská pout' a koná se na konci prázdnin, týden po Hrubé packé pouti. Nevím, proč tomu tak je, dvě pouti tak blízko u sebe a za sebou, ale jedno je jisté, oznamují, že se blíží konec léta. Létu říkají novináři okurková sezóna. Nemají o čem psát, a tak vytažují staré historky, píší o celebritách u moře, dětských táborech a jiných blbostech. Já bych to letos nenazval okurkovou sezónou, ale houbovou sezónou. Sice to nejprve vypadalo s houbami bledě, ale pak přišla první hláška: na Šumavě rostou. Český národ se začal vrtět. V televizi začaly probleskovat informace o kapitálních nálezích, o stovkách, ba tisících hříbech nalezených, sebranych, naložených, usušených, upečených a nakonec sežraných. Svět se dal do pohybu, a když přišla první zpráva „v hořických rostou“, vyrazil i náš člověk bělohradský. Nejčastějším oslovením na ulici se stalo: byls na houbách? Byl. Byl snad každý, a kdo ne, pochybil. Nebude mít nasušeno, zavařeno, zamrazeno, či jinak konzervováno na dlouhé zimní měsíce. Nevím, jak to vydrží. Zimu bez hub. Jak může něco tak ukrutného přežít? Zimu bez kysela, bramboračky, Vánoce bez hubníku, kuby či houbovce. Jak může jíst řízek bez nakládaných hříbků, sladáků, václavek nebo jiných prašivek umně konzervovaných v kyselém láku? Jak může pozřít vepřové na houbách bez hub? Je pravda, že i já můžu houby na všechny způsoby, klidně i do buchet. Mám je rád ve všech podobách. Hlavně za čerstva, jako řízečky či smaženici, tu mám nejraději s chlupeatými knedlíky nebo jen tak s chlebem. Bohužel znám i takové lidi, kteří houby nejedí, ba je v jídle přímo nenávidí. Běda, kdyby se jim objevila houbička v polévce. Ta by letěla i s talířem. Ale víte, co jsem s hrůzou zjistil? Na houby, to on chodí, nejlépe, ale sbírá. Ubírá je nám, nenapravitelným houbařům a milovníkům houbových pokrmů. Zabírá místo v lese, na cestách k zaparkování, haleká v mlázi, dupe nám po našich láskách, ničí podhoubí. Prostě když houby nejí, ať sedí doma a nezaclání v lese.

A my pravověrní houbaři, klekněme na kraji lesa a poděkujme za letošní úrodu, letos byl opravdu houbový rok.

Ladislav Stuchlík, foto: autor

Zeptali jsme se za vás

Sláva textilní výroby v Čechách byla veliká. V podkrkonošském regionu fungovala velká řada přádelen a tkalcoven, které však po roce 1990 začaly upadat a postupně valná většina z nich svou výrobu ukončila. V Lázních Bělhradě - Horní Nové Vsi a v Pecce se zdálo, že bývalé textilky Tiba budou zachráněny, když je koupila firma **E&M Manufacturing Czech republic s.r.o.** a rozjela zde textilní výrobu. Po čase se ukázalo, že jedna z nich musí výrobu z provozních a organizačních důvodů ukončit. V roce 2006 padl Černý Petr na Horní Novou Ves a provoz zde byl zastaven.

Vzhledem k tomu, že se od podzimu minulého roku opět začalo v části hornoveské textilky pracovat, vydal jsem se za ředitelem E&M Manufacturing Pecka **panem Marcelm Hauserem** zjistit, o co jde. Přijel ochotně do Bělhradu a provedl mě fabrikou.

Pane řediteli, jaké máte s továrnou v Horní Nové Vsi plány?

V minulém roce na jaře majitel zjistil, že kapacita fabriky v Pecce přestává stačit. Z důvodů navýšení výroby rozhodl, že obnovíme provoz v Lázních Bělhradě. To se nám podařilo na podzim roku 2013. Předcházely tomu nutné stavební úpravy v řádu zhruba pěti miliónů korun. Jednalo se pouze o první část rekonstrukce, úpravu bývalého hlavního tkalcovského sálu a doprovodných prostor. Došlo k položení nových podlah, obložení stěn a výměně elektrických rozvodů. V celé fabrice bylo instalováno nové plynové topení, tedy i v prostorách, které zatím nevyužíváme. Díky tomu budeme moci zrušit původní mazutovou kotelnu. Topení plynem je jednodušší a nebudeme také dál znečišťovat životní prostředí. Zatím využíváme ještě sál, kde byla v minulosti čistiřna tkalcovského zboží, nyní je zde příruční sklad. Samozřejmě bylo zřízeno a zrekonstruováno nutné zázemí pro zaměstnance, jako jsou šatny, kuchyňka, sociální zařízení a podobně.

Jak probíhala rekonstrukce?

Část rekonstrukčních prací jsme prováděli vlastními silami, část dodavatelsky. Zatím byla ukončena první etapa oprav a bylo umožněno zprovoznění hornoveské fabriky. Na podzim 2013 jsme mohli přestěhovat konfekční výrobu z Pecky. Přišlo sem zhruba 65 lidí, kteří děla-

jí ve dvousměnném provozu. V současnosti zde provádíme šití textilního zboží, logování, žehlení a jeho balení, tedy finální přípravu pro prodej.

V současné době dochází k menším opravám dalších prostor a budov. Část, kterou jsme v první etapě zprovoznili, nebyla v tak špatném stavu, hlavně střechy byly opraveny v době, kdy byla ještě majitelem továrny Tiba. Horší je to se starým sálem na jižní straně areálu. Ten je ve velmi špatném, přímo havarijním stavu. Nejhorší je střecha, která se na několika místech propadá. V minulosti se s opravou počítalo a již byly provedeny některé kroky, jako například vybudování betonových nosníků. Dokonce byl částečně nakoupen i materiál na zastřešení, ale bohužel k realizaci nedošlo. Proto připravujeme projekt na nové zastřešení s možností využití již vybudovaných nosníků.

Plánujete rozšíření výroby?

Majitel chce uvést celou továrnu do provozuschopného stavu a jeho zájmem je zde výrobu dál rozšířit. Vzhledem k tomu, že v Pecce chceme přejít na čtyřsměnný nepřetržitý provoz a tady jsme byli vždy trochu poddimenzováni, budeme do Horní Nové Vsi nabírat další zaměstnance a také chceme rozjet třetí směnu. V současnosti máme v obou provozech cca 180 zaměstnanců. Vzhledem k tomu, jak vypadá textilní výroba v celé České republice, jsme asi jedni z mála, kdo výrobu rozšiřuje.

Děkuji panu ředitelem Hauserovi za zajímavou exkurzi. Jeho informace určitě zaujmou mnoho lidí, kteří v hornoveské továrně pracovali. Možná, že se některým naskytne příležitost se sem vrátit a znovu být součástí kdysi slavné textilní výroby v Čechách.

Ladislav Stuchlík, foto: autor

Starosta odpovídá

Dobrý den, v centru našeho města se v poslední době pohybuje hodně Romů. Kde se v Bělohradě vzali? Bydlí v Bělohradě a mají zde trvalé bydliště? Řeší to nějak město?

Podobný problém trápí v poslední době hodně měst. Stát prostřednictvím Úřadu práce totiž poskytuje doplatky na bydlení, které získávají především nezaměstnaní bez příjmů. Situace využívají někteří „podnikatelé“, kteří do svých nemovitostí stěhují takové lidi a od státu potom pobírají doplatky na bydlení jako nájemné. Také v našem městě nastěhovali do dvou soukromých bytových domů v centru města (č.p. 50 - papírnictví a č.p. 109 – pizzerie, květinka, drogerie) jejich majitelé romské rodiny a získávají tak tyto doplatky.

Byl jsem vždy rád, že v našem městě na rozdíl od jiných měst (Nový Bydžov, Náchod, Jaroměř, Úpice a další) nemáme problémy s nepřizpůsobivými občany. V poslední době jsem ale musel řešit s Policií ČR a bezpečnostní agenturou drobné výtržnosti (rušení nočního klidu a poškozování květinové výzdoby) ze strany těchto lidí i v našem městě. Bohužel možností řešení ze strany města není mnoho. V současné době nabízíme prostřednictvím Úřadu práce těmto lidem práce na úklidu města. V případě, že je odmítnou, přijdou na půl roku o sociální dávky.

Město ale nemůže zamezit stěhování těchto lidí do soukromých objektů. Podle platných zákonů je dokonce městský úřad povinen udělit trvalé bydliště žadateli pouze na základě předložení nájemní smlouvy (dříve musel být souhlas majitele nemovitosti). Toto si mnoho majitelů domů ani neuvědomuje. Při vystěhování nájemníka z bytu a ukončení nájemní smlouvy je zase městský úřad povinen zrušit trvalé bydliště na žádost majitele. Tito lidé potom získají adresu městského úřadu. Do našeho města byli nastěhováni také Romové se slovenským občanstvím. Zde vůbec nedostaneme informací o jejich pobytu ve městě, protože trvalý pobyt jim uděluje cizinecká policie v Hradci Králové!

Starostové měst a obcí požadují na ústavních orgánech (vláda a obě komory Parlamentu), aby situaci řešily změnou zákonů, neboť v mnoha městech roste sociální napětí a situace se stává neúnosnou. V okolních zemích jsou sociální zákony mnohem přísnější, kdežto v naší zemi dochází k jednoznačnému zneužívání sociálních dávek a jejich výplata je demotivující. Vždyť jen na doplatech na bydlení stát vyplácí měsíčně zhruba miliardu korun a výše doplatků se stále zvyšuje. Svaz měst a obcí pro-

to připravil k těmto problémům petici, kterou je do 10. října možné podepsat i na našem městském úřadě.

V minulém čísle Bělohradských listů jste zveřejnili stručnou informaci, že město Lázně Bělohrad při hodnocení svého hospodaření za rok 2013 obdrželo druhé nejvyšší ohodnocení B+. Můžete uvést, co se hodnotí, a nějaké bližší informace?

Hodnocení každé obce v České republice provádí společnost Czech Credit Bureau na základě jejich rozpočtových a účetních operací. Hodnotí se např. hospodářský výsledek obce, likvidita a zadluženost obce, míra nezaměstnanosti, infrastruktura a vybavenost obce, získávání dotací, atd. Hodnocení je ve škále A, B+, B, B-, C+, C, C- (od nejlepšího k nejhoršímu). Naše město obdrželo v roce 2013 stejně jako v roce 2012 hodnocení B+, tedy druhé nejvyšší. V roce 2011 jsme měli hodnocení B. Hodnocení B+ obdrželo v roce 2013 jen 9,3 % obcí z České republiky a nejvyšší hodnocení A získalo pouze 389 měst a obcí z celkového počtu více než 6200 měst a obcí České republiky. Hodnocení B+ zní: „Posuzovaná obec převyšuje rámec srovnatelných subjektů. Ekonomické ukazatele prokazují vynikající finanční stabilitu, která není výrazně ovlivněna okolním prostředím a horšími ekonomickými podmínkami regionu.“ Z okolních měst má hodnocení A pouze Nová Paka, B+ stejně jako my např. Hradec Králové, Jičín a Nový Bydžov, B- Jaroměř, C+ Hořice a Vrchlabí, C- Dvůr Králové nad Labem. Na kladném hodnocení našeho města se výrazně projevila novelizace zákona o rozpočtovém určení daní, která v roce 2013 meziročně zvýšila příjmy města ze sdílených daní o 36 % (cca 9,5 mil. Kč).

Proč trvá tak dlouho projednání nového územního plánu města?

Pořízení nového územního plánu se stalo složitým procesem. Pro jednotlivé fáze jeho zpracování, projednávání a schvalování je dán přesný postup a termíny v § 43 až § 57 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). K územnímu plánu se v jednotlivých etapách vyjadřuje zhruba 30 dotčených orgánů a dalších institucí (paradoxně mnoho úředníků, kteří píší vyjádření, ani v našem městě nikdy nebylo). Předpokládali jsme, že územní plán bude schválen letos na březnovém zasedání zastupitelstva města, ale po veřejném projednání návrhu územního plánu v listopadu 2013 jsme obdrželi několik námitek a připomínek. Ty bylo nutné s dotčenými orgány projednat a nakonec muselo proběhnout nové veřejné projednání územního

plánu. Jednalo se např. o vyjádření Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, kde si ale stanoviska dvou odborů navzájem odporovala, a stanovisko Ministerstva zdravotnictví, které zase bylo v protikladu se stanoviskem tohoto ministerstva z roku 2006. Také po druhém veřejném projednání návrhu územního plánu v červenci letošního roku jsme obdrželi námítky a připomínky, ale po jejich vypořádání byl územní plán na posledním zasedání zastupitelstva města nyní začátkem září schválen. Jsem tomu velice rád, nedávno jsem se třeba dozvěděl, že v jednom městě okresu Jičín projednávají územní plán už 9 let. Nám se ho podařilo projednat a schválit během jednoho volebního období.

Chápu ale plně občany nebo firmy, že jim připadá, že proces zpracování, projednání a schválení územního plánu trvá příliš dlouho. V této souvislosti bych možná také upozornil ty občany, kteří plánují koupit pozemku na stavbu rodinného domu nebo za jiným účelem, aby si nejprve na stavebním úřadě ověřili, zda je výstavba na tomto pozemku v souladu s novým územním plánem a zda v předmetné lokalitě nemusí být před zahájením výstavby zpracována tzv. územní studie. Na změnu územního plánu by mohli zase čekat poměrně dlouho, navíc orgány ochrany zemědělského půdního fondu a orgány ochrany přírody a krajiny se nestaví pozitivně k rozšiřování zástavby pro bydlení do volné krajiny, kvůli čemuž byla např. před několika roky zastavena změna č. 4 územního plánu našeho města.

Pavel Šubr, foto: Ladislav Stuchlík

ZM informuje

Poslední zasedání zastupitelstva města ve volebním období 2010 až 2014 se uskutečnilo ve středu **10. září v kulturním sále hotelu Grand**. Zastupitelé projednali záležitosti týkající se prodeje a nákupu nemovitostí, schválili nový územní plán města Lázně Bělohradu formou opatření obecné povahy č. 1/2014 a smlouvu se Státním fondem životního prostředí o poskytnutí dotace na výstavbu vodovodu a kanalizace v obci Brtev. Dále vzali na vědomí rozpočtová opatření č. 6 – 8/2014 schválená radou města a schválili rozpočtové opatření č. 9/2014. Dále schválili doporučení rady města ponechat řešení výherních hracích přístrojů ve městě novému zastupitelstvu města i s ohledem na připravovaný loterijní zákon. V závěru zhodnotil starosta města volební období 2010 až 2014 a poděkoval zastupitelům za jejich práci a občanům za účast na jednáních zastupitelstva města.

Pavel Šubr

BĚLOHRAD KVETOUČÍ

Brtev

Redakce Bělohradských listů vybrala několik ukázek letní výzdoby domů v našem městě. Nebylo samozřejmě možné ukázat všechno a nebylo ani účelem hodnotit, kdo byl lepší. Nejlepší byl každý, kdo se o vzhled svého domu a jeho okolí stará. Již dnes můžeme prozradit, že na rok 2015 připravujeme fotografickou soutěž o nejlepší fotografii květinové výzdoby. Město Lázně Bělohrad děkuje všem, kteří úpravou svých domů zkrášlují naše město. Redakce

Lány

Lázně Bělohrad

Brtev

Horní Nová Ves

Hřidelec

Lázně Bělohrad

Dolní Javoří

Dolní Nová Ves

Brdík

Foto: Ladislav Stuchlík, Václav Janků

MISTRYNĚ SVĚTA JE Z BĚLOHRADU

A teď vy, děvčata, Noro (10 let) a Valerie (12 let), vidím, jaké tady předvádíte akrobatické kousky, přemety a veletochy. Kde máte tělocvičnu?

Tady na zahradě. Zkoušíme každý den po škole, tak půl hodiny až hodinu. Připravujeme se prakticky do všech kategorií, jen Norka jde duo a já místo toho miniforemi.

Vrat' me se k letošnímu mistrovství světa.

Valerie - To se letos konalo v Praze na Folimance. Nora tam vystupovala v hůlce, se kterou se všelijak hází, točí a vyhazuje se do výše a dělají se při tom různé otočky a tak. Triky a cviky vymýšlí Gabča, trenérka, my si můžeme něco přidat a pak se to celé natrénuje. Družstev bylo v Praze víc než dvacet sedm.

Nora - V mé kategorii, v hůlce, bylo také asi dvacet sedm děvčat. Já jsem byla ještě šestá v kategorii pom - pom. To jsem zvorala a spadla jsem na hlavu a v duu s Verčou Čermákovou jsme byly osmé.

Valerie - Já jsem byla ještě třetí v kategorii skupin a v mini čtvrtá.

Jaký máte největší zážitek z mistrovství?

Obě - Přespávání u týmu Mona Náchod. To je takový velmi dobrý tým. Takový náš vzor. Spaly jsme v tělocvičně na zemi a bylo to super. Pak když za námi přišly Klára a Karolína z Hradce pográtulovat. Ty jsou taky hodně dobré.

Jsou tam i nějací hoši?

Jo, teď jeden úžasnej. Michal Kurch, ten je z Hustopečí. Všechny holky k němu vzhlížejí, pak je tam jeden ze Zábřehu, Filip Rounr. Občas některá skupina má mezi sebou chlapce, ale je to spíše výjimka.

Je jasné, že chceme vystupovat až do seniorek. A příští rok zase vyhrát a být nejlepší.

Hodně štěstí děvčata, ať se vám příští rok blýská zlato oběma.

Ladislav Stuchlík, foto: autor

Slyšeli jste to, v Bělohradě máme mistryni světa. Psaly o tom noviny. Skutečně, desetiletá Nora Kordíková získala v Praze na mistrovství světa v mažoretkovém sportu v disciplíně baton (hůlka) zlatou medaili, a stala se tak světovou mistryní v kategorii do deseti let. Světového prvenství dosáhla na konci srpna, když se zúčastnila společně se svou sestrou a s děvčaty z Domu dětí a mládeže v Hořicích pražského mistrovství. Hořický tým s názvem Sultánky vedený Gabrielou Festovou se tam proboujel přes vyřazovací kola a vůbec si nevedl špatně. Hořické tanečnice se v Praze prezentovaly se skupinou roztleskávaček, v sólu a mini formacích s náčiním pom - pom a hůlka. V kategorii juniorek (11 - 14 let) v disciplíně pom - pom (třásně) získaly Sultánky bronzovou medaili a titul II. Více World Championship majorettes sport. U Kordíků se tomuto sportu věnují všechna děvčata. Tedy sestry Nora a Valérie a samozřejmě i maminka Vendula Kordíková. Ta sice nevystupuje, ale asi by to bez ní a její podpory nešlo.

Paní Kordíková, jak se vaše děvčata k tomu sportu dostala?

Před pěti lety jsme se čistě náhodou potkaly s Gabrielou Festovou na kroužku plavání, tam se seznámili její kluci a naše holky. Ona nás pozvala, ať se přijdeme podívat na finále mažorettek do Hořic. Vůbec jsme to neznaly. Děvčata v té době tancovala v Hořeňáčku a pohyb v nich byl. V Hořicích uviděly poprvé moderní mažoretkové kostýmy a pohyb a okouzliho je natolik, že se do toho zamilovaly. Dnešní mažoretky to nejsou dvouřadá saka a dechovka, ale pestrý cvičební úbor a dynamický až artistický pohyb. Začalo dojíždění dvakrát týdně, a před závody i třikrát, do Hořic na tréninky.

Jaké jsou kategorie v mažoretkovém sportu a kudy vede cesta na mistrovství světa?

Je nutné se zaregistrovat do asociace mažoretkového sportu, projít kvalifikací, semifinále, finále, a pokud uspějí na medailových či výborně ohodnocených pozicích, postoupí na mistrovství Evropy nebo světa. Výkony hodnotí odborná komise. Naše děvčata se připravují v Hořicích pod vedením již zmíněné Gabriely

Festové. Ta vymýšlí choreografii a připravuje vystoupení. Pod jejím vedením si děvčata přivezla vloni z prvního mistrovství světa bronzovou medaili a dosáhla na letošní úspěchy.

Co to znamená pro rodiče?

Doprovázím děvčata na zkoušky, jezdím s nimi na vystoupení a soutěže. Samozřejmě je nutné zajistit jim kroje na jednotlivá vystoupení. Máme v Bělohradě jednu velmi šikovnou švadlenu, paní Janu Drobnou, se kterou je výborná spolupráce a musím jí za to poděkovat. Samozřejmě, něco to stojí, startovní, kostýmy, doprava, radši to ani nepočítáme, ale děvčata to baví a také plně zaměstnává. Někteří rodiče to tak neprožívají, kdo chce, na závody s děvčaty jede. Těch stálých je nás pár.

FESTIVAL POD HŮROU DOSPĚL K OBČANCE

Příznivci folk a country muziky se v sobotu 19. července opět sjeli do krásného prostředí zámeckého parku v Lázních Bělohradě. Byl tu pro ně připraven již 15. ročník festivalu „Pod Hůrou“, který si dávno vydobyl stálé místo v letních kulturních kalendářích. V názvu nehledejte žádný skrytý význam - je odvozen od místního pohoří – tedy prostě a jednoduše pod Hůrou. Pokud se vám nechce na jiný velký festival mezi tisíce lidí, ale vystačíte si se stovkami stejně naladěných posluchačů, je tato akce ta pravá. Zachovává si totiž stále svoji nenapodobitelnou komorní atmosféru a domácí pohodu pod korunami vzrostlých stromů v lázeňském městečku. Celé si to kdysi vymyslel kulturní zmocněnec **Lád'a Stuchlík**, s pár nadšenými lidmi posléze zorganizoval a daří se mu stále udržet poměrně vysokou laťku, co se muzikantského menu týče.

Zdatně mu v tom dlouhá léta sekunduje moderátor festivalu **Míra Ošanec**. Ten totiž, díky své letité muzikantské a rozhlasácké profesi, zve do lázní během roku nejrůznější kapely a sólisty, kteří mají možnost si zahrát svá samostatná vystoupení. Tato vystoupení se velmi často nahrávala a nahrávají, a vzniká tak spousta zaznamenané muziky pro dříve ČR Sever a jeho Zvukového portýra, dnes pro internetové Rádio Folk a nejnověji celoplošně pro ČR Studio Noc se stylovým názvem Živák lázeňský. Aktuálně se v říjnu představí liberečtí Disneyband a v listopadu novoborští Zhasni.

Třetí do party, na koho by se nemělo zapomínat, jsou dvorní zvukaři **Jirka Horáček** a **Míra Fišera ml.**, kteří všechna vystoupení zvučí a drátují a jejichž společnou odměnou jsou spokojení posluchači i muzikanti na pódiu.

V minulosti festivalek trochu soupeřil o vystupující i diváky s legendární Folkovou nocí na Frýdštejně, několik let dokonce byly obě akce ve stejném termínu, ke vzteku všech muzikychtivých, kteří si chtěli nechtěli museli vybírat, kam pojedou. Ke škodě všech zúčastněných Folková noc již není a nemá cenu spekulovat, co jí vlastně zabilo, byla pohlcena komercí a tak se Pod Hůrou stal dlouhodobě jediným festivalkem FCT žánru v „podkrkonošském“ regionu na spojnici Turnov - Lomnice nad Popelkou - Jičín - Nová Paka - Lázně Bělohrad.

Za ta léta se tu objevili, s trochou přehánění, snad všichni a nemá moc cenu vyjmenovávat. Letošní ročník vyšperkovali např. **Wabi Daněk s Milošem Dvořáčkem, Přelet MS, Marien, Naopak, Veget** a stále zcela výborná **Pavlna Jišová** se svými přítelkyněmi, které moderátor Míra trefně a výstižně přejmenoval na BABA Band. Jejich vystoupení byl jednoznačně vrchol celého dne, a pokud nemáte jejich nové CD **To já, písnička** se starými písničkami nahranými v této nové sestavě, neváhejte a sežeňte si ho. Je dobré vědět, že za kvalitní muzikou se dá dojet třeba i do jednoho nevelkého zámeckého parku v lázeňském městečku. Je dobré vědět, že i v relativně málo lidech (rozuměj pořadatelích) se dá nabídnout tolik výborné muziky. Stačí jen přijít a užívat si.

Pavel Yankee Matějka, foto: Ladislav Stuchlík, Václav Lejdar, Jan Kejval

Dobrý den, ráda bych reagovala na country festival, který se konal v zámeckém parku 19. 7. 2014. Byla jsem velmi příjemně překvapená a děkuji všem pořadatelům, kteří se této akce ujali. Co mě ještě velice mile překvapilo, bylo i chování návštěvníků. Všichni poslouchali, skvěle aplaudovali... byl to zkrátka zážitek, který pohladil na duši. Shodou okolností jsem se ten den zúčastnila ještě jednoho festivalu, především kvůli vystoupení velmi známé a výborné pěvecké legendy, a bylo mi dost líto, že se lidé nahlas bavili, smáli, tleskali jen vlažně, spíše vystoupení rušili. Takže příjezd do bělohradského parku byl skutečným balzámem a vystoupení všech interpretů úžasným zážitkem. A že se Bělohradáci umí dobře chovat, to bylo umocnění výborného večera.

Němcová

PODKRKOŇSKÝ MARATON HORSKÝCH KOL

Cyklistický oddíl Carla.Kupkolo.cz, tým organizátorů a dobrovolníků tímto s účtů děkuje městu Lázně Bělohrad za finanční, materiální a fyzickou pomoc s uspořádáním Kupkolo Podkrkonošského maratonu 2014.

Děkujeme všem těm, kteří si ukrojili ze svého drahocenného času a aktivně pomáhali s organizací maratonu a určitě děkujeme všem, kteří stáli u silnic nebo v cíli závodu a fandili ze všech sil unaveným závodníkům, protože bez těchto fanoušků by závod neměl takovou krásnou kulisu. A v neposlední řadě děkujeme i těm Bělohradákům, kteří našli odvahu a závod absolvovali v sedle kola (důfáme, že příští rok jich bude zase o trochu víc).

Za nepřiznivého počasí k nám přijelo celkem 709 závodců a k tomu 130 dětí v doplňkovém dětském závodě, který byl součástí Kupkolo Podkrkonošského maratonu 2014, což je pro nás organizátory velice potěšující.

Protože tento závod patří také Bělohradákům, předkládáme vám tímto způsobem vyúčtování závodu. Celkový příjem za rok 2014 činil 318 982 Kč, náklady na akci jsou uvedeny v přehledné tabulce v celkové výši 301 212 Kč.

Na trase závodu bylo použito např. 1200 banánů, 25 melounů, 1400 tyčinek, 18 kg iontového nápoje Enervit, 1200 tablet Enervit, 250 lahví na občerstvovací stanice, 5 sudů piva Svijany a limonáda v cíli. Na trase a organizaci závodu se podílelo více jak 70 organizátorů. Závodníci a organizátoři v cíli závodu snědli 70 kg kuřecího masa a 80 kg těstovin. Bylo vyrobeno 850 triček s logem závodu a 700 ks ponožek pro závodníky a organizátory. V historii závodu je to poprvé, kdy se pohybujeme v kladných číslech. Za vše vděčíme sponzorům:

- www.kupkolo.cz – 110 000 Kč – ceny do tomboly, 600 cyklistických láhví, 700 ponožek zdarma pro závodníky
- www.cykloprofi.cz – 50 000 Kč – ceny do tomboly
- www.lazne-belohrad.cz – 27 000 Kč – finanční příspěvek na uspořádání závodu, materiální a fyzická pomoc, stavba zázemí maratonu
- www.enervit.cz – 22 210 Kč – iontový nápoj Enervit G, tablety Enervit GT sport, kelímky
- www.carla.cz – 17 120 Kč – finanční dar – zajištění občerstvovacích stanic
- www.kckcykloport.cz – 15 000 Kč – ceny do tomboly – značka Force
- a další (Lázeňský mikroregion – 9 000 Kč, Pivovar Svijany – 5 000 Kč)

Letošní výtěžek bude investován na zkvalitnění zázemí občerstvovacích stanic maratonu (nákup stanů a plastových barelů na vodu).

Pedálu zdar!

Cyklistický oddíl Carla.Kupkolo.cz

PŘEHLEDNÝ ROZPOČET

Kupkovo Podkrkonošského maratonu 2014

Náklady	Výdaj 2014
pronájem sálu ČSAD (pátek a sobota)	3000
ozvučení Zámeckého parku - prostor cíle	1200
pásy na startovní čísla	424
kelímky 0,2, 0,3 a 0,5l	946
náklady spojené s vyznačením tratí 50 a 90 km	12765
odměny pořadajícím a organizátorům	10000
odměny SDH Lázně Bělohrad	4500
obědy pro závodníky a banány a melouny na občerstvovací stanice	40690
sprchy v prostorách SOU Lázně Bělohrad	1200
malinová limonáda - občerstvení v cíli	1508
sušenky Fly Premium - občerstvovací stanice	5940
čísla závodníků a časomíra + výsledky	40656
motoroky - zajištění závodu 50 a 90 km	4000
moderátoři	2000
fotograf Foto Kocian	2000
záchranná služba	6000
reklama Radio Černá hora	4000
pivo v cíli pro závodníky	5484
reklama v novinách	1500
trika - pro předem přihlášené závodníky	153399
náklady celkem	301212
Příjmy	Příjem 2014
bezhotovostní příjem na účtu	262167
hotovostní příjem při prezentaci	56815
příjmy celkem	318982
Zisk za rok 2014	17770

Poděkování všem organizátorům a pořadatelům na trati za zdárný průběh Podkrkonošského maratonu. Nemělo to chybu. Startoval jsem již po desáté a tento ročník byl jedním z nejtěžších vzhledem k počasí a bahně na trati, jinak dva nové úseky Dachova a Lány byly příjemnou změnou oproti loňsku. Pokud mi dovolí zdraví, tak se již teď těším na příští ročník.

S pozdravem

Petr Jaroš, Jičín

1

Ulice Na Zátitiši (1980).

Vážení čtenáři, do letního čísla Bělohradských listů byl zařazen nový seriál, který by měl být především „Vaší, čtenářskou parketou“. Máte-li doma zajímavé historické fotografie z Bělohradu a jeho okolí, budeme rádi, když je v Bělohradských listech zveřejníte.

Do těchto Bělohradských listů jsme zařadili jakýsi ukázkový výběr, zahrnující výstavbu města mezi lety 1980 - 1990.

Bělohradské listy č. 6 vyjdou 21. 11. 2014, uzávěrka pro vaše fotky je do 31. 10. a téma bude „Sport v Lázních Bělohradě“.

Milí čtenáři, pokud máte doma nějaké fotky, neváhejte se zapojit, anebo napište, pokud na fotkách někoho poznáte, či máte na situaci z fotek nějakou vzpomínku.

Fotky můžete doručit na adresu Městského kulturního střediska, Památník K. V. Raise, Barákova 3, nebo elektronicky na mks@lazne-belohrad.cz.
Redakce

2

Bourání lázní (1981).

3

Rekonstrukce náměstí (1984).

4

Harantova ulice (1985).

5

Stavba lávky
(1986).

6

Budoucí dům s pečovatelskou
službou v Harantově ulici (1986).

7

Přístavba školy (5. 7. 1987).

8

Stavba motelu Pardoubek
(8. 8. 1987).

9

Artefakt Jiřího Sehnala
„Kompozice“.
V pozadí nová budova lázní
(1989).

SKAUTSKÝ TÁBOR 2014 „U KOREJŠE“

Tradiční akcí skautského střediska v Lázních Bělohradě je letní tábor. Zařazuje se tak k tisícovce nekomerčních letních skautských táborů pořádaných po celé České republice. V letošním roce se na čtrnáct dní uložilo pod cely do spacáků šestnáct vletů a světlušek, třináct skautů a skautek a pět roverů. O jejich bezpečí, zábavu a plná břicha se staralo osm dospělých.

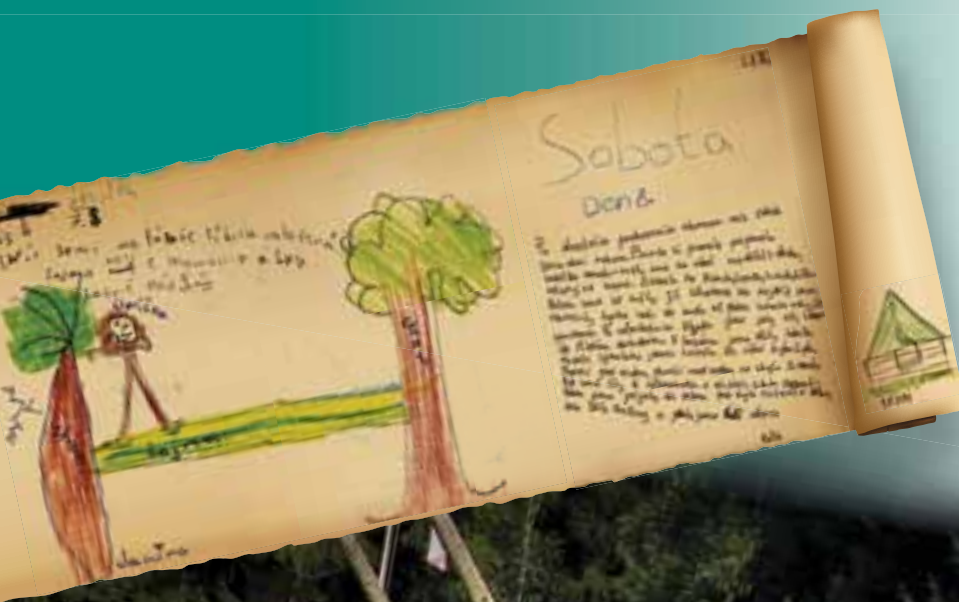
Hlavní přípravy probíhaly již od začátku prázdnin na „plácku“ v Prostřední Nové Vsi. Bylo nutné nachystat k přepravě dostatečné množství stanů, plachet, podlážek, matrací, nádob na vodu, dále pak vybavení do polní kuchyně, latríny, sprchy, hadice, nářadí, dřevo na stavby i topení...

V sobotu ráno 26. července to vše vypuklo. Za necelých 6 hodin vyrostl na zelené louce nad obcí Borek nedaleko rybníčka Korejše celý tábor i s potřebným zázemím. V neděli se ještě vše doladřovalo na bezproblémový pondělní příchod těch nejmenších táborníků - vletů a světlušek. Ti vyrazili pěšky po desáté hodině a k polednímu již byli na místě. Čekali na ně tradiční přivítání od skautů - překážková dráha spojená s polítním vodou a plácnutím vařečkou. Následoval první oběd do ešusů, uloženi si věci do stanů, seznámení se s táborem i s denním řádem.

Běžný den na táboře začíná neoblíbenou rozvečičkou. V osm hodin je snídaně, následuje nástup v krojích spojený se zaseknutím sekyry do špaluku a vztyčením vlajky za znění písně: „Junáci vzhůru, volá den...“ Následuje úklid stanů. Bodování probíhá během dne ve stupnici od nejhoršího = 1 bod, k nejlepšímu = 5 bodů. Při přepadové kontrole se ze stanu ozývá: „Tady to nebude ani jeden!“ „Dáme jim aspoň jeden bodík. Nechápu, jak v tom chaosu můžou něco najít!“ Boduje se úklid, celodenní chování a práce během dne. Pak už je čas na táborové hry, lovení „bobříků“, rébusy, soutěže, koupání a výlety do okolí. Oběd je v pravé poledne. Následuje polední klid (spíše neklid). A odpoledne je opět čas na zábavu. Starší a zkušenější pomáhají těm mladším zvyknout si na táborový život, děti se učí přijímat odpovědnost za sebe, být samostatné, ale i spolupracovat dohromady ve skupině. Večere je v půl sedmé a kolem osmé večer je slavnostní nástup. Vlajková četa stáhne vlajku ze stožáru, zhodnotí celý den, uvolní sekyru ze špaluku a tím oficiálně ukončí den. Děni v táboře tím ale nekončí. Smích, shon, hláhol a zpěv za zvuků kytar zní nad krajinou až do noci. Ticho se rozprostře nad táborem až po desáté hodině. Noční hlídky potichu obcházejí tábor, osvětlený jen mihotavými světlýtky petrolejek, a hlídají klidný spánek dětí až do dalšího rána.

Hned druhý den se na vstupní bráně tábora objevil lístek upozorňující skauty na nadcházející hrůzostrašné noční přepadení. Větší děti se začaly těšit na neobvyklé noční dobrodružství. Mladší se vystrašily a nechtěly chodit na hlídky. Vedoucí byli naštvaní a v obavách očekávali příchod nezvaných hostů. O pár dní později, po večerce, několik výrostků vběh-

lo do tábora, porazilo ešusovník a rozprchlo se do okolí. V táboře zavládl zpočátku chaos a shon, po chvíli se vše uklidnilo, zesílily se hlídky a čekalo se, co bude následovat. Zhruba v jednu hodinu po půlnoci přijelo k táboru auto. Vystoupili z něho vyděšení rodiče jednoho „frajírka“, který nepřišel na místo setkání s ostatními a dožadovali se jeho vrácení. Když se dozvěděli, že skauti nikoho nezajali a jejich synáček se pravděpodobně ztratil v poli kukuřice, na klidu jim to zrovna nepřidalo. Rádo-by vtipná legrace se mrknutím oka proměnila v noční několikahodinovou procházku. Kluci měli štěstí, že nenarazili na bachyni, které ten den myslivci zastřelili dvě selata. Do konce tábora se už našťěstí nikdo neobjevil.

Letošní celotáborovou hrou včítat a skatů byly Hvězdné války. Z umělohmotných trubíček obalených barevnými izolepami připravili skauti „světelné“ meče, které po splnění „píliře“ (zkoušek zručnosti), slavnostně obdržely skupiny bojovníků „jedijů“ a „sithů“. Každá ze skupin si dle vlastní fantazie postavila v lese pevnost, kterou se různými důmyslnými zabezpečovacími mechanismy snažila uchránit před vpádem druhé družiny. Udatní bojovníci hvězdné pěchoty v těchto pevnostech i přenocovali.

To světlušky a skautky si naplánovaly klidnější aktivity. Mimo tradiční lovení „bobříků“ se učily poznávat rostliny a živočichy, vyrobily si náramky, barevné bambulky, batikovaly trička, procvičovaly morseovku, luštily šifry... Slovanští bohové, to byla celotáborovka skautek. Snažily se splnit úkoly a zkoušky bohů moudrosti, štědrosti, přátelství, ohně... Dívky si postavily v lese svatyni, vyrobily si z přírodnin figurky bohů i „záračnou“ dešťovou hůl k ovládnání počasí. Mimo táborovku skautky absolvovaly tajný výsadek na neznámé místo. Pomocí buzoly a mapy se měly v co nejkratším čase vrátit zpět do tábora. Rozdíl mezi oběma skupinami v cíli byla jen jediná minutka. Nemohl chybět ani kouzelný strom obalený bonbóny, který pro světlušky a včata připravily spolu se skauty.

Letošním tajným výletem byla návštěva dělostřelecké pevnosti Dobrošov na Náchodsku a hvězdnáry s planetáriem v Hradci Králové. Největším zážitkem byla velkoplošná projekce noční oblohy s výkladem a s popisem jednotlivých souhvězdí.

Čas strávený na táboře plynul nemilosrdně rychle. V sobotu 9. srpna tábor po čtrnácti dnech utichl. Na louce nad Borkem zbyly jen vzpomínky a vyšlapané cestičky. Velké poděkování patří všem vedoucím, kuchařkám, zásobovačům, ale hlavně všem dětem, které z obyčejného stanového tábora vytvořily ten, na který se jen tak nezapomene. Tradice skautských táborů začala před sto lety. Od té doby se svět změnil k nepoznání. Skautské tábory však stále lákají děti, aby si dokázaly, že se o sebe umí postarat, spolupracovat, konat dobré skutky a ještě si to pořádně užít!

Jitka Břeská,
foto: Hana Benešová

Reportáž z tábora je možné zhlédnout na www.nasetelevize.cz pod názvem „BOREK – Skautský tábor U Korejše“

STARÉ RODY BĚLOHRADSKA A JEJICH VÝZNAČNÍ PŘEDSTAVITELÉ

rod s příjmením

HRNČÍŘ (1)

V minulém čísle Bělohradských listů jsme napsali o rodu s příjmením Vaňura a v tomto čísle listů přinášíme první část pojednání o rodu s příjmením Hrnčír a o několika osobnostech z něho vyšlých, či zajímavých událostech spojených s tímto rodem. Čtenáři nám jistě prominou, že se zmíníme jen o několika z nich, neboť vzhledem k značné rozšířenosti tohoto příjmení nelze o mnoha dalších na stránkách listů pojednat.

Rod Hrnčírů je jedním z nejstarobylějších rodů Bělohradska a příjmení Hrnčír bylo druhdy nejrozšířenějším příjmením bývalého bělohradského panství, jehož příslušníci po generace hospodařili na selských, či chalupnických usedlostech většiny vsí bývalého bělohradského panství a mnozí z nich sloužili vrchnosti jako spolehliví šafáři panských dvorů. Nejedyn z nich si dobyl značné vážnosti, a tak nezřídka z nich byli vrchností jmenováni rychtáři a po zrušení poddanství pak samosprávou voleni starostové obcí.

Až ve století dvacátém se dětem z toho rodu dostalo nejen základního vzdělání a stali se z nich kromě zemědělců a řemeslníků i učitelé, inženýři a jiní z řad inteligence. Z tohoto rodu vyšel též bělohradský kapelník **Jindřich Hrnčír** a spisovatel a náš kolega z redakční rady **Svatoopluk Hrnčír** a dokonce v přímé linii kupodivu i bělohradský divadelník **Miloslav Vaňura**. A protože rodiny tohoto rodu mívaly plno dětí a tedy i dcer, které se po generace stávaly matkami dalších rodů Bělohradska, mnohým z nás Bělohraďáků koluje v těle krev prvního Hrnčíře.

Statek č. p. 7 v Dolní Nové Vsi

Nestor Hrnčírů vyšel z Dolní Nové Vsi

Prvním písemně doloženým nositelem tohoto příjmení na Bělohradska a tedy nestorem všech následných Hrnčírů tohoto regionu byl sedlák **Václav Hrnčír** (†před 1651), hospodařící již za války třicetileté na selském statku dnešního čp. 7 na D. N. Vsi. Připomínán je zápisem staré peckovské „pamětnice“ z r. 1636, protože tehdy na Pecece před purkmistrem a konšely svědčil při jednom sporu mezi poddanými. Zažil tedy císaře Rudolfa II., a byl tudíž současníkem pána na bělohradské tvrzi Petra Škopka, též popraveného Kryštofa Haranta a zavražděného Albrechta z Valdštejna a i jiných osobností té doby.

Měli štěstí, že se dnes nejmenují Töpferovi

Václava Hrnčíře na statku vystřídal a již v r. 1651 hospodářem na něm byl syn **Ondřej Hrnčír** (*1617, †3.5.1679 ve věku 62 let), který byl seznamem obyvatel podle víry z toho roku zaznamenán jako nekatolík stejně tak jako takřka všichni další poddaní na celém panství. V berní ruli z r. 1654 je ale zapsán jako **Andres Töpfer**. To německy mluvící panský písař si Ondřejovo jméno a příjmení klidně přeložil do němčiny a potom je tak zapsal do berní ruly. Hrnčírův však měli náramně štěstí, že tehdy v Bělohradě křtící novopacký farář Bartoloměj Maxmilián Aulík byl Čech a že Ondřejovy pokřtěné děti zapisoval v matrice správně česky pod příjmením Hrnčír a že v tom pokračovali i jeho nástupci. Jinak by se dnešní Hrnčírůvi jmenovali stejně jako ředitel pražského divadla na Vinohradech – tedy Töpferovi!

Ondřejův statek byl tehdy jedním ze čtyř selských statků nacházejících se na pravém, tedy vyšším a při povodních nezátopovém břehu Javorky a po pravé straně již tehdy existující silnice na Hořice. Jeho pozemky se táhly v pruhu od usedlosti k západu na Hrádek až k potoku Heřmance. Jen po představu byl to pruh široký asi 150 m, na němž bylo asi 12 ha orné půdy a zbytek byla zahrada, pastviny a na Hrádku a u potoka pod ním pak louky. Na jihu sousedil s pozemky sousedního statku dnešního čp. 9 a na severu s pozemky o mnoho rozsáhlejšího statku dnešního čp. 3 a hranice s ním byla u dnešního čp. 5. Ondřej na tom držel 3 kusy tažného dobytka k potahu, 5 krav, 2 jalovice a 3 ovce – bahnice. Nejjižněji byl statek dnešního čp. 11. Nutno připomenout, že tehdy od ještě dřevěného kostela směrem k jihu kromě těchto čtyř dřevěných selských stavení stál už jen dřevěný panský podkostelní mlýn (stál tam, kde dnes jsou zahrádky Na Mlýnici) a panský Dolení dvůr. Jinak nic, žádná jiná zástavba, tedy celkem pustou.

Ondřejovi potomci

Ondřej Hrnčír se svojí manželkou Magdalenou měl plno dětí, z nichž se deset dožilo dospělosti. Tak se již v následující generaci dostali Hrnčírůvi na Horní Javoří, na další usedlosti v D. N. Vsi, na statky v P. N. Vsi a další chalupy a domky. V budoucích generacích se rozšířili i do Sv. Újezda, H. N. Vsi, Bělohradu, Lánů a Hřídělce a i jinam.

Hrnčírůvi v Hřídělci a vražda dcery z poslední generace

První z Hrnčírů usazených v Hřídělci byl **František Hrnčír** (*1729), vyšlý z rodu Hrnčírů z D. N. Vsi čp. 7, který v r. 1777 koupil tehdy největší statek ve vsi dnešního čp. 18, jehož pozemky se prostíraly na východním okraji Hřídělce. V mládí byl vojákem a jako voják se oženil. Vojákem byl i jeho syn Jiří Hrnčír (*1775), o němž pojednáme níže.

Posledním vlastníkem této usedlosti byl již ve 20. století Františkův potomek Bohumil Hrnčír, který byl dlouho svobodný a nakonec se oženil s rozvedenou paní se dvěma dětmi. A jak to vnímali místní, tak stavení a rodina začaly být vinou nepořádné hospodyně zanedbané. Z tohoto manželství byly dvě děti. Dcera Jaroslava (*1958) a o čtyři roky mladší Bohumil, který měl problémy se zákonem a z jednoho kriminálu šel do druhého.

Jeho sestra Jaroslava pracovala v prádelně v Nové Pace, provdala se a v manželství se jí narodily dvě dcery. Andrea a mladší Hana. Byla pracovitá, starala se o své děti a na rozdíl od matky starala se i o svého otce. Právě starost o otce ji nedovolila se z Hřídělce odstěhovat

Stodola statku č. p. 18 ve Hřídělcích

před jeho narozením, byl v matrice zapsán pod příjmením své svobodné matky. To proto, že se jeho již nežijící otec nemohl na faře k synovi přiznat, či jej následným sňatkem s matkou legitimizovat.

Všeobecně se však vědělo, že i on je synem vojáka Jiříka Hrnčíře a proto se mu v dospělosti Hrnčíř říkalo, konečně také farář tuto skutečnost poznal v matričním zápise při jeho sňatku. I Jiřík Vaňura – alias Hrnčíř byl tak jako jeho otec a hřídělecký dědeček vojákem. Na rozdíl od otce se oženil až jako vojenský vysloužilce v r. 1839, kdy se jeho manželkou stala Josefa Fojtová (*1813) z brtevske chalupy čp. 37 stojící v Končínách. A protože se jim narodily děti, založil tak pošlost Vaňurů z brtevskeho domku čp. 53, který manželé v Betlémě pod lesem koupili a na něm žili a dožili. **Tak ranou osudu z možných Hrnčířových zůstali již navždy Vaňurovi!**

Nutno podotknout, že právě z této pošlosti Vaňurů vyšel nám starším a starým dobře známý dlouholetý promítač bělohorského kina **Václav Vaňura** a tudíž i jeho syn, jeden z nejoblíbenějších bělohorských ochotníků, komik **Miloslav Vaňura** (*18.12.1924). Vždy jsem si považoval, že jsem s ním příbuzný, protože jeho matka a moje babička byly se-

a protože její manžel v hříděleckých poměrech nechtěl bydlet, došlo k rozvodu. Později se Jaroslava seznámila s jistým Francem ze Staré Paky, známým bratrem Bohumila z vězení a spolu s ním a se svými dcerami pak bydlela v Tisové u Tachova. Franc však byl opilec, kriminálník a násilník, který problémy řešil násilím užívaným i vůči družce. Jejich vztah skončil vraždou, kdy dne 11. prosince 1992 Franc Jaroslavu v bytě zmlátil a nožem ubodl k smrti. To vše před očima dětí.

Dnes ze stavení kdysi největšího selského statku stojí jen polorozpadlá stodola.

Měli se jmenovat Hrnčířovi, ale ranou osudu se jmenují Vaňurovi

Syn výše zmiňované hřídělecké rodiny **Jiří Hrnčíř** (*27.5.1775) se stejně jako jeho otec stal v mládí vojákem c. k. rakouské armády a jako voják, aniž by se oženil, udržoval milenecký poměr s o dva roky starší Rozálií Vaňurovou z brtevske chalupy čp. 5. O těchto brtevskech Vaňurech jsme se zmiňovali v minulém čísle Bělohorských listů. Není divu,

že Rozina podlehla fešáckému vojákovu s copánkem pod „kasketem“ na hlavě, oblečenému ve sněhobílé uniformě a černých kamaších nad kolena. A to, že byl z bohaté selské rodiny, nebylo vůbec na škodu.

V tehdejší době taková chování mladých nebylo vůbec nic neobvyklého, mnoho nastávajících manželů se v době vojákování příštího manžela tak chovalo. Poměr nezůstal bez následků a Rozálii se ještě za svobodna narodily dvě děti. Dcera Marie (*1796), která v matrice je zapsána farářem pod příjmením Hrnčířová a syn **Jiří Vaňura** (*28.5.1799). I on byl jistě synem Jiřího Hrnčíře, ale protože otec jako voják kdesi na bojišti s Napoleonem padl ještě

Miloslav Vaňura s dcerou

Statek č. p. 37 v Brtvi

střenice. A snad právě proto si od svých chlapeckých let dobře pamatují, jak Milek bavil diváky a jak v roli jakési postavy z divadelní hry dával na prknech jeviště Lázeňského hotelu zaimprovizoval a s výrazem hrdoosti v postoji a v hlase pronesl nezapomenutelnou větu: „*I moje matka byla osobou erbovní. Byla Tarantová z Brtve!*“ Následovalo značně veselí v sále, neboť mnoho diváků znalých brtevskech poměrů dobře vědělo, že opuštěný, polorozpadlý dřevěný domek po Tarantových v brtevske Betlémě mele z posledního, čímž svědčí spíše na chudobu jeho vlastníkům než movitost osob erbovních. Takový byl Milek Vaňura, který pokud by osud byl k jeho prapradědkovi příznivější, vystupoval by na jevišti pod jménem Milek Hrnčíř.

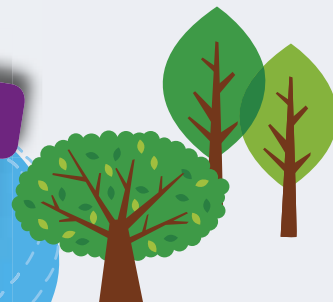
Pokračování příště.

Josef Špür,

foto: autor, Václav Lejdar a archiv

BĚLOHRAŽÁCI U VOŠMENDY

Edův most ve Spálově

Až do soboty 9. srpna jsem vůbec nevěděl, co je to Vošmenda. Tu sobotu jsem procitnul a Vošmendu alespoň částečně poznal. Klub bělohradských turistů pod vedením Mirka Krcha jeden z mnoha svých výšlapů směřoval právě k Vošmendě. K podhorské říčce pramenící severozápadně od Vysokého nad Jizerou. K říčce, které dali jméno mistři železáři, co propírali rudu vodou - Waschmünde. Říčku v kamenitém korytě na jaře lemuji bohatě kvetoucí porosty bledulí a devětsilů.

Já mnoho sil na skoro dvacetikilometrový výšlap zrovna neměl, a tak jsem si vzal na pomoc starého dámského favorita. Z bělohradského nádraží nás deset minut po šesté ranní vyrazila pětadvacítka.

„Kdo jde dlouhou trasu, vystoupí až v Poniklý. Kdo tu kratší, v Jilemnici a dál jede autobusem!“ upřesňuje v motoráčku z Martinic šéf Mírek.

Z kopce k Vošmendě (Waschmünde)

Tvrdé jádro turistů ve Spálově

Václav Kunt

Mirek Krch

Lída Festová

Jiří Pech

Franta Berný

Cyklisticky jsem si dal zabrat v šestikilometrovém stoupání z Poniklé na Col de Roprechtic. Pod rozhlednou U borovice, postavené z tanvaldské žuly, už čekal obětavý majitel František Hubař. Mimochodem nadmořská výška u paty rozhledny je 670 metrů, o jeden metr méně než na „naší“ Zvičině. Desítka v čele s Frantou Václavíkem dorazila pohodlnější „busovou“ trasou. Patnáctka tou krkolomější, upocenější.

Po výstupu na 18 metrů vysokou rozhlednu, kávu, minerálce a svačince z domova se vyrazilo k Vošmendě. Já kolmo do vesničky s příznačným názvem Příkrý. A příkrý to bylo. Furt jsem šel na brzdy. V Podbozkově jsem počkal na své turistické parťáky, kteří si zatím prošli romantiku říčky Vošmeny. Z Podbozkova, bohužel po okresní asfaltce, jsme po levé straně měli Vošmendu, dál potom soutok říčky s širokou pstruhovitou Kamenicí a potom jeden skvost pro mě - Edův most. Tady koncem srpna 1990 při železničním neštěstí na trati Železný Brod - Tanvald zahynulo 14 lidí včetně strojvedoucího, na jehož památku se mu říká „Edův“... A to už tu byl Spálov, hydroelektrárna na soutoku Jizeiry a Kamenice, železniční zastávka a hlavně turistická restaurace. Tady u dobrého jídla a pití slyším o bělohradském klubu turistů:

Hezky se povídalo o turistice ve výčepu na Spálově. Vždyť tahle restauračka je domovem českých turistů. Byl ale už čas chytout na zastávce vlak směr Železný Brod. Odtud přes Starou Paku domů.

Než koncem září vyjdou tyto Bělohradské listy, budou mít bělohradští turisté za sebou další zdařilé výšlapy...

Ten k Vošmendě se mi líbil. Pokud mě turistparta vezme s sebou, rád bych s nimi opět střídavě jel na kole a šel pěšky. Letos to asi už nebude. Ale na příští rok si jeden z veřejlápů místních turistů tutově zaškrtnu v kalendáři.

Některá čísla KČT Lázně Bělohrad:

20 členů je průměrná účast na akcích

39 turistů čítá klub

305 turistických razítek je v sešitku nestora Václava Kunta

349 kilometrů ušel jeden člen v roce 2013

43 281 korun českých zaplatili Českým drahám v loňském roce

Eduard Čeliš, foto: autor

▶ Nejdelší výlet z Bělohradu měli do Ústí nad Labem na zámeček Větruše. A ten vyhrál i anketu o nejvýlet!

▶ Jára Závěská zase měla nejlepší vysvědčení. Samé jedničky - za chůzi do kopce, za chůzi z kopce, za pomoc přátelům, za účast na akcích...

▶ Pilným turistou je chalupář z Lánů, Franta Malenický, alias Franta Nymburák. Ten si jaksí navíc přidal k sobotní akci pětikilometrovou Riegrovu stezku ze Spálova do Semil...

▶ Vašek Kunt, doyen a zakladatel, má vždy hromadu nápadů na výlety a má doma, i přes rozmach počítačů, štos jízdních řádů a dává dohromady spojení mezi turistickými místy...

▶ O příznivé počasí se opět stará Vašek Kunt. Ten prý má v Komořanech kamaráda, co vždy zajistí slunečno. Když slunečno není, za to on nemůže, to je pak na vedení klubu...

▶ A vedení klubu? Především trojice Mirek Krch, Jirka Pech a Vlastik Hofmann, pečlivě roznášející pozvánky těm členům, kteří nejsou na mailu. O kroniku se stará Květa Víchová.

▶ Nejde zapomenout ani na slávistu Frantu Berného. Vloni se mu chodilo hodně špatně, sešívání byli totiž zralí na sestup. Letos jsou zatím na čele ligové tabulky...

Se zármutkem oznamujeme všem čtenářům Bělohradských listů, že 4. září 2014 odešel náš dlouholetý spolupracovník a člen redakční rady

SVATOPLUK HRNČÍŘ.

Pro Bělohradské listy psal téměř od jejich počátku a od roku 2004 byl členem redakční rady. On, skutečný spisovatel, svými články působil radost čtenářům a byl velkým vzorem pro nás, kteří pro Bělohradské listy pracujeme. (red)

SADOVNICTVÍ

- Posuzování škod a provozní bezpečnosti vzrostlých stromů
- Komplexní péče o travnaté plochy, včetně úklidu a odvozu odpadu
- Odborné poradenství v zahradnických oborech

NOVA PAKA, 493 722 164, 603 760 447
www.svatoplukhrncir.cz

DOBŘÍ DEN,

rádi bychom Vám poděkovali za nádherné zážitky. Navštívili jsme Vaše městečko v rámci Kulturního léta, prohlédli si Raisovo muzeum vč. výstavy energetických obrazů, prošli si centrum města, lázně i lázeňský park.

Musíme opravdu pochválit čistotu a úpravu města, krásná mozaika chodníků nás velice mile překvapila. Překrásné lázeňské město!!! Jedinou chybičku jsme objevili u rohového domu, kde je mimochodem výborná pizzerie, přerostlá tráva u popelnic dovršená odloženým nábytkem. Chápeme, že město asi těžko něco udělá s majiteli domů, ale škoda, že v centru tento nepořádek ničí celkově úžasný dojem z Vašeho města.

Jsmo rádi, že jsme k Vám zavítali, klid a pohoda na nás dýchly. Rovněž kulturní program se zdařil. Hodně zdaru ve Vaši záslužné práci přejí a děkují

Moravcovi - Pardubice.

MASÁŽE „PÍTRŠ“
SPORTOVNÍ A REKONDIČNÍ

MASÁŽE KINESIOTAPING

(TEJPOVÁNÍ)

PETR ŠUBR

Lázeňská ul. 339 (ve vile u Sokolovny), LÁZNĚ BĚLOHRAD
objednávky: tel.: 777 054 044, e-mail: subrpetr@seznam.cz

KLASICKÁ MASÁŽ

celková | 60 min. | 350,- Kč částečná | 30 min. | 200,- Kč nohy | 30 min. | 150,- Kč

MASÁŽ LÁVOVÝMI KAMENY

celková | 75 min. | 500,- Kč částečná | 45 min. | 300,- Kč

MOBILNÍ MASÁŽE U KLIENTA

přijďte ke mně odložit únavu a stres

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

UŽIJTE SI SAMÁ PLUS

ŠKODA Plus - vyzkoušené ojeté vozy

Ojeté vozy z programu ŠKODA Plus mají spoustu výhod. Stáří do pěti let, ověřenou historii, garantovaný stav kilometrů, záruku až čtyři roky a další. Při výběru se můžete těšit na stejnou péči, jako byste si přišli pro auto nové. A na silnici už nepoznáte rozdíl vůbec. Navštivte vybraného autorizovaného prodejce vozů ŠKODA.

skodaplus.cz

Váš autorizovaný partner programu ŠKODA Plus:

AUTOCENTRUM Jičín s.r.o., Hradecká 1107, 506 01 Jičín
Tel.: 730 158 506, www.autocentrum-jc.cz

ŠkoFIN
OJETÉ VOZY

**AUTOCENTRUM
JIČÍN**

FRIČOVO MUZEUM

Asi padesát lidí se sešlo u Fričova muzea v podvečer 28. 7. 2014, v den stého výročí zahájení první světové války. Čtením jmen padlých vzpomněli na oběti a nezměrné utrpení ve velké válce, později nazvané první světová. U příležitosti výročí přečetli zástupci bývalých samostatných obcí H. N. Vsi, P. N. Vsi, Lázně Bělohradu, D. N. Vsi, Brtve, Lánů, Hřídellece, Dolního Javoří a Uhlířů 172 jmen padlých. Důstojný akt byl završen státní hymnou a symbolickým položením květin k desce se jmény padlých. Poté si mohli účastníci setkání prohlédnout výstavu s názvem: **100 let od vypuknutí první světové války, válečný život v zázemí na Bělohradsku.** Výstava ve Fričově muzeu byla zahájena na začátku května a potrvá do konce září. *(las)*

STUDENOV 2014

Letního turistického tábora pořádaného TJ Lázně Bělohrad - oddíl ASPV se zúčastnilo 41 dětí + 3 vedoucí. *(vš)*

ŠKOLNÍ JÍDELNA

Po prázdninách čekalo děti základní školy překvapení v podobě nových stolů a židlí ve školní jídelně. Dodavatelem moderního nábytku je firma Insgraf Český Těšín, cena stolů a židlí pro devadesát strážníků je 150 000 Kč.

Jaroslav Jirásko

ODHALENÍ POMNÍČKU

Ve čtvrtek 7. srpna proběhlo v lese nad obcí Uhlíře slavnostní odhalení pomníčku panu Josefu Preusslerovi. Zároveň byla otevřena nová lesní cesta nazvaná lesní cesta Preusslerova na památku tohoto významného lesníka Bělohradsku, který zemřel přesně před 5 lety, 7. srpna 2009. Odhalení se zúčastnili především zaměstnanci státního podniku Lesy České republiky, zástupci města Lázně Bělohradu a bývalí pracovní kolegové pana Preusslera. Vzpomínku na Josefa Preusslera pronesl jeho bývalý spolupracovník pan Václav Machek.

Nově otevřená lesní cesta propojila lesní cestu Křížovka s lesní cestou Nad železniční tratí a umožní odvoz vytěženého dřeva z oblasti nad železniční tratí Lány – Valdov přímo výjezdem nad obcí Uhlíře a ne přes železniční přejezd v obci Lány (u vodojemu) a přes Lány. Investorem stavby lesní cesty byl státní podnik Lesy České republiky. *(šup)*

OCENĚNÍ HASIČŮ

Rada města Lázně Bělohradu ocenila odvažný a statečný postup mladých hasičů Tomáše Štefana a Tomáše Petřivého. Tito dva příslušníci Sboru dobrovolných hasičů Lázně Bělohrad 10. května 2014 při požáru rodinného domu v Žizkově ulici neváhali a zachránili dvě osoby z tohoto hořícího domu. Zároveň jim poskytli první pomoc a ošetření.

Při setkání na městském úřadě obdrželi Tomáš Štefan a Tomáš Petřivý z rukou starosty města Pavla Šubra děkovný list a dárek od rady města. S poděkováním se připojil také zástupce ředitele Hasičského záchranného sboru Jičín mjr. Ladislav Oborník, starosta SDH Lázně Bělohrad pan Jirí Čerovský a velitel tohoto SDH pan Luboš Stárek. V diskusi přítomní ocenili práci dobrovolných hasičů i jejich podporu ze strany města. *(spo)*

KONFERENCE SLM V BĚLOHRADĚ

Tradiční konference Sdružení lázeňských míst České republiky se uskuteční 27. až 29. listopadu 2014 v Lázních Bělohradě v Lázeňském resortu Strom života. Již 17. ročník konference, které se pravidelně účastní zástupci ministerstev, Senátu, vysokoškolští pedagogové, ředitelé lázeňských zařízení, starostové lázeňských míst, atd., bude letos na téma „Přidaná hodnota lázeňství“. Zúčastnit se a přednášet by měli např. předseda Senátu Milan Štěch, ministryně pro místní rozvoj Věra Jurová, ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček, prezident Evropského svazu lázní Martin Plachý, předseda Sdružení lázeňských míst Petr Kulhánek, prezident Svazu léčebných lázní Eduard Bláha a mnoho dalších. Jedním z témat konference bude i nominace lázeňských měst Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně a Luhačovice do seznamu UNESCO.

Konference se v minulosti konala především v Karlových Varech, v posledních letech zavítala také do Luhačovic a Třeboně, letos bude poprvé v historii v malém městě – v Lázních Bělohradě. *(spo)*

PETR FIŠAR

VŮNĚ BENZINU

Opojný pocit na nejvyšší příčce stupňů vítězů se zlatým věncem na krku a lahví šampaňského v ruce zažil letos už dvakrát bělohorský sajdkárista Petr Fišar. Společně s půvabnou spolujezdkyní Martou Bodnarukovou dokázali zvítězit v závodech silničních sajdkár na Královédvorském okruhu ve Dvoře Králové i v České turistické trophy v Hořicích. Oslava vítězství je u nich tradičně spojena také s bělohorskou vlajkou, kterou při čestném okruhu zdraví nadšeně aplaudující diváky, jak to můžete vidět na titulní straně těchto Bělohorských listů.

O Petrovi platí úsloví, že jeho život je spojen s vůní benzínu. Jako mladík začal závodit na motokárách, nejprve v kategorii do 50 ccm, později ve stopětadvacítkách. „Musel jsem čekat do 15 let, protože tehdy ještě byl pro závodění potřeba kromě velké podpory od rodičů i řidičák,“ vzpomíná vyučený automechanik, který se motokárářem věnoval více než 10 let do roku 1994. V té době jezdil závody mistrovství republiky. „Už to ale nešlo. Závody byly na 2 až 3 dny a to nebylo nic pro lidi, kteří chodí normálně do práce.“

Poté si dal od závodění rok pauzu. „Dlouho jsem to ale nevydržel. Po roce jsem si pořídil trabanta a začal jezdit trabantkros,“ vzpomíná na krásné časy, kdy společně s bělohorskými nadšenci Luborem Zivrem, Rostou Exnerem a dalšími z okolí objížděl závody, na nichž startovalo až 200 trabantů. „Krásně jsme se při závodech vyblbli, jenže pak už se auta upravovala tak, že to ani nebyly trabanty. S trabantem to mělo společně snad jen jméno.“

Když skončil s trabantkrosem, řekl mu jeho bratranec Ondra Kopecký z Hořic, mimochodem dlouholetý bělohorský hokejista, že začíná jezdit silniční motocyklové veterány. Ondra si nechal postavit od dalšího Bělohraďáka Honzy Voláka motorku Benelli a potřeboval zajistit dopravu na závody. „Věděl, že mám furgona a že jsem pro vše, co voní benzínem, a tak jsme v roce 2005 začali společně objíždět motocyklové veteránské závody,“ usmívá se šestačtyřicetiletý garážmistr hořické firmy Nopek.

V zimě roku 2008 se dozvěděli od kamaráda, sběratele motocyklových veteránů a majitele cihelny v Šárovcově Lhotě Martina Poura, že má ve Švédsku zamluvenou sajdkáru. Byla pro něho ale moc nová, protože sbírá předválečné stroje a tato byla z roku 1974. „Ondra řekl, že ji bereme, a jestli je mi jasné, kdo ji bude řídit. Vyrázili jsme pro ni na otočku do Švédska, mimochodem si tam všichni mysleli, že jsem Švéd...“ Majitel sajdkáry si s manželkou udělal výlet a sajdkáru jim dovezl 400 kilometrů od svého bydliště až k hranicím. „Říkal, že stačí dolít benzin, nejlépe letecký, utáhnout šrouby a můžeme s ní jezdit, ale nakonec nám trvalo rok, než jsme ji dali za velké pomoci mého táty dohromady.“ Předtím se ještě radili s techniky, zda ji vůbec koupit a zda s ní budou připuštěni na závody. Zjistili, že rám pochází z Anglie a je z roku 1969, motor je z roku 1974 Honda CB, původně 750 ccm, ale předělaný na 900 ccm. Poslední majitel ve Švédsku se na ní se svou postavou nevešel, a proto ji prodával. „Motorka tedy původně jezdila v Anglii, třeba závody na ostrově Man. Domníváme se, že měla i jiný motor, zřejmě Triumph, ale to už jsme nedohledali.“

První závod jeli společně s Ondrou Kopeckým ve Dvoře Králové v roce 2009. „Motor ale moc ndržel, měl už přece jen něco najeto. Předělávali jsme hlavně podvozek, takže motoru jsme se nemohli tolik věnovat.“ Před prvním závodem motorku naladili doma v garáži, pak jeli v Bydžově na letišti třikrát tam a zpátky a vyrazili na závody. „Držáky si Ondra samozřejmě upravil a zkoušel na suchu v dílně. V Bydžově mně ale při roztáčení z motorky dvakrát spadl.“ Na závodech končili pátí, šestí, devátí, hodně závodů nedojeli, motorku pořád ladili. Přesto hned v roce 2009 vyhráli závod na Těrlickém okruhu.

Předloni koupili další motor, sice obyčejný, neupravený a s ním vloni a letos jezdí. „Postupně chceme dát dohromady i původní motor, ale přednost dostaly zatím brzdy. S těmi jsme měli také velké problémy, pořád jsme něco zkoušeli. Teď motorka funguje a drží už druhou sezonu,“ pochvaluje si Petr Fišar.

V sajdkárách se u nás na silnici jezdí pouze jízda pravidelnosti. Při těchto závodech v Hořicích a ve Dvoře kdysi jezdili téměř jen cizinci, ale postupně se začali přidávat Češi. Nyní už je Čechů více než cizinců, sajdkár se do Čech přivezlo hodně, některé jezdily i mistrovství světa. „Naše sajdkára má vozík vlevo jako všechny z Anglie, pedály máme ale po našem – brzda vpravo, řazení vlevo. Originál Angličan je má opačně. Rámy jsou většinou výrobky jednotlivých týmů postavené přímo pro posádku. Při změně jezdce je motorku nutně předělat, neexistuje, že by si jeden sedl hned po druhém.“

Poslední dva roky jezdí Petr Fišar se spolujezdkyní Martou Bodnarukovou, což je Ondrova přítelkyně. „Marta je hrozný fanda do motorek a už na škole prohlašovala, že bude závodit. Na prvních závodech sice zapoměla jednou na kruhák vysednout, ale při premiéře by to nezládl bez chyby nikdo.“ S jejím příchodem se dostavily i úspěchy.

„Asi nám vyhovuje jízda s horším motorem, nejlepší nám ujedou, horší zůstanou za námi a my máme klid soustředit se na naši jízdu. Jízda pravidelnosti se ale nedá jezdit nějak takticky, musí se stejně jet naplno.“ Hodnotí se v ní druhé kolo a další 2 náhodně vybraná kola a sčítají se rozdily. Hodnotí se i pořadí ze všech kategorií dohromady, letos ve Dvoře Králové třeba vyhráli sajdky, a celkově ze všech motorek byli pátí. První společně vítězství přišlo vloni na okruhu Františka Bartoše v Ostravě – Radvanicích, což je domácí trať Marty, která je z Ostravy. „My jsme vlastně doma všude, v Hořicích i v Ostravě. Škoda, že jsme letos nemohli startovat v Jičíně, ale s naším podvoz-

kem to na ne úplně kvalitním okruhu zatím moc nejde.“ Sezona přijde tým asi na 100 tisíc korun, pokud se nic nepokazí. „Něco máme od sponzorů, hodně ze svého, moc pomáhají kamarádi a známí. Chtěl bych poděkovat rodinám, že nám to trpí a podporují nás. Moc mě mrzí, že už u toho není třeba Jirka Pauk a hlavně můj táta, po kterém se tým jmenuje,“ děkuje a vzpomíná Petr Fišar.

Na pohled vypadají závody sajdkár nebezpečně. „Proto se jezdí jen jízdou pravidelnosti, ostrým závodům se pořadatelé zatím vyhýbají. V Hořicích jsme předloni skončili s Ondrou v lese pod křížkem, kudy denně jezdím do práce. Přestalo nám to trochu brzdit, říkám si, jsem zvědavěj, jak pojedeme dolů do města. Jen jsem si to v duchu dořekl, pořádl jsem, řetěz to nevydržel, zablokoval zadní kolo a už jsme šli mezi smrčky. Jiný pád jsme na štěstí zatím neměli, ze sajdky se totiž nedá vystoupit.“

Sajdkáry už nejsou součástí mistrovství světa silničních motocyklů, což jejich popularitě trochu ubralo. Na přírodních okruzích se ale sajdkáristů schází stále dost. Při závěrečné otázce, jak rychle se dá s jejich sajdkárou jet, se Petr směje: „To nevím přesně, záleží na trati a převodech, ale při 200 kilometrech si musím držet bradou helmu.“

Takže Petře a Marto, děkujeme za skvělou reprezentaci Bělohradu a přejeeme v dalších závodech co nejvíce zlatých věnců a co nejméně výletů mezi smrčky...

Pavel Šubr, foto: archiv Petra Fišara a Miloslav Knap

MALÍŘI V BĚLOHRADĚ

Martin Rain

Malování vlnou a nůžkami to je art protis, u jehož zrodu stáli v 60. letech minulého století Jiří Trnka, Antonín Kybal a Alois Fišárek. Této technice, která je od roku 1965 československým patentem, se věnoval i „táta“ postavíček Rumcajse, Cipiska a Manky - Radek Pilař. Jedná se o netkaný druh tapisérie, kde se na rozdíl od gobelínu, tkaného vlákno po vláknu, pracuje v celé ploše.

U nás v Bělohradě již hezkou řádku let se technikou art protisu zabývá Martin Rain. Výtvarník, který kromě obrazů vytvořil i nápadité interiéry bělohradských restaurací a spoluvytvářel i čtrnáct zastavení nové Křížové cesty pod kostelíkem na Byšičkách.

Víc určitě poví rozhovor s ním.

Martine, jak to bylo s tvými uměleckými začátky?

Můj děda Obešlo, majitel cementárny na Třetí straně, měl kumšt tak nějak v sobě. Ve třicátých letech získal zlatou medaili za expozici svých výrobků. Jeho dcera, moje matka, vynikala v kresbě portrétů a otec byl zase specialistou na ručně psané písmo. Jo a nemůžu zapomenout na teatinského strýce Jaroslava Obešlu a jeho svérázné olejomalby.

A tak jsem asi z jich kumštu dostal něco do krve...

Jak vypadala tvá studia?

Absolvoval jsem pražskou střední umělecko-průmyslovou školu v oboru bytový architekt, což dnes zní jako bytový zloděj. Potom jsem si rozšířil znalosti z výtvarnictví a grafiky na další střední škole. Prošel jsem pohovorem a nastoupil do největší reklamní agentury Made in Publicity, která propagovala československé zahraniční služby a výrobky.

Přišel tvůj návrat do Bělohradu. Vždyť u tvého narození byla začátkem zimy 43 legendární místní porodní bába paní Pleskačová.

Ano, je to tak. Bělohrad miluji. Jako kluk jsem tady prožil báječné prázdniny, později i poznal svoji hodnou manželku Janu. Můj pražský šéf měl za kamaráda hraběte Šlika a ten měl zase blízko k výrobnímu družstvu Vkus Jičín. A tak jsem do Vkusů nastoupil coby aranžér, posléze výtvarník a šéf propagace. Po 89. jsem dostal živnostniák a založil firmu Etna, reklamní a obchodní sdružení.

Legendární hospoda Lípa v Prostřední Vsi, na tu dobu místní restaurační skvost, a dobrých čtyřicet roků zpátky. To byl asi tvůj první místní interiér, je to tak?

Skutečně Evženova Lípa byla první. Následovaly další: hospoda a bílý salonek v Radnici, restaurace Na Mostě, kavárna a vinárna Neptun u Šanty, textil U Klůzů, exteriér a apartmá Komerční banky na Lázeňské. Hodně prodejen v Jičíně, Hradci, Pace, Vlašimi i v Praze.

Martine, vraťme se k tvé tvorbě. Jak ji přiblížit čtenářům Bělohradských listů?

K vytvoření obrazu používám to, co nabízí příroda: suché květiny, trsy luční trávy. Ale třeba i výstřížky starých záclon. Přírodní prvky kombinuji s bavlnou a polyamidem. Tento směr lze přirovnat k netkaným gobelínům - art protis. Rozdíl je ten, že se výsledný efekt dostaví po umístění krycího skla.

Kde lze vidět tvé obrazy?

Neshromažďuji je. Většinou je dávám svým přátelům. Ale čtyři dva a půl metru dlouhé obrazy představující roční období byly svého času v motelu Pardoubek. Další jsou na Moravě, v Německu, Francii a deset i v repremístnosti jičínského Vkusů. Jenom několik z nich mám dnes doma.

Zaujal mě i menší obraz, který se vymyká tvé obvyklé technice. O co se jedná?

Je to Popluž pod Hůrou, na kterou se dívám z okna. Podkladem je mokřý papír, do toho se rozpustí barevná tuš. No a pak se kreslí.

Pracoval jsi i na uznávané Křížové cestě pod kostelíkem sv. Petra a Pavla na Byšičkách.

V křoví pod kostelíkem se našlo torzo jedné kapličky Křížové cesty. Podařilo se mi ji restaurovat a vytvořit repliku. Novou Křížovou cestu maloval František Koubek. Já s ním spolupracoval na výběru stabilních materiálů. Dnes jsem moc rád, že jsem alespoň malým dílem přispěl k realizaci Křížové cesty. Tam nahoru posílám velké poděkování panu učiteli Koubkovi, malíři s velkým M.

Martine, na co jsme v našem rozhovoru zapomněli?

Napiš, že upřímně přeji mnoho tvůrčích inspiací bělohradským výtvarníkům: Blance Křížkové, Aleně Teimrové, Jirkovi Sehnalovi, Vojtovi Závěskému a dalším, co s láskou malují a tvoří.

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

